

اولین سایت پرنده نگری ایران مخزن فاضلاب نیست!

حدود ۱۰ سال پیش بود که اولین سایت پرنده نگری کشور در تالاب کانی برازان شهرستان مهاباد با حضور اعضای کمیته طبیعت گردی سازمان میراث فرهنگی و گردشگری و صنایع دستی کشور راه‌اندازی شد. تالابی که به عقیده کارشناسان محیط‌زیست یکی از مهم‌ترین تالاب‌های اقماری جنوب دریاچه ارومیه به شمار آمده و زیستگاه پرارزشی را برای پرندگان آبیزی فراهم کرده‌است. این تالاب در ۴۰ کیلومتری شمال شهرستان مهاباد و مابین روستاهای بفروان، قره داغ و خور خوره واقع شده است. اما حالا در شرایطی که انتظار می‌رفت با تبدیل این تالاب به سایت پرنده نگری، حمایت و حفاظت از آن افزایش یابد، رئیس اداره محیط‌زیست مهاباد می‌دهد که پساب‌های فاضلاب و کشاورزی روستاهای اطراف تالاب، نخستین سایت پرنده نگری ایران را تهدید می‌کند.

■ ■ ■

بسیست و هشتم آبان ماه ۱۳۸۶ بود که تمام اعضای کمیته طبیعت گردی سازمان میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی کشور و جمعی از مدیران استانی و مسئولان محلی مهاباد گرد هم آمدند تا تالاب کانی برازان مهاباد را به عنوان اولین سایت پرنده نگری ایران افتتاح کنند. این تالاب ۵۲ هکتار مساحت دارد و همه ساله پذیرای ده‌ها هزار پرنده آبیزی و کنار آبیزی از ۹۰۲ نوع و گونه بومی و مهاجر دوربین‌های مجیزه‌های تماشای پرنده‌ها و جلوه‌های زیبای تالاب کانی برازان از امکاناتی بود که در نخستین سایت پرنده نگری کشور ایجاد شد. همچنین قرار شد با ساخت کنایخانه و ارائه تصاویر و مطالب علمی از انواع پرنده‌های آبیزی، کنار آبیی و خشکسزی در تالاب کانی برازان، امکان حضور محققان و دانشجویان رشته‌های زیست‌محیطی در این سایت منحصر به فرد فراهم شود. اما حالا رئیس اداره محیط زیست مهاباد خبر می‌دهد که ورود پساب‌های فاضلاب و کشاورزی روستاهای اطراف تالاب، آن را تهدید می‌کند و با این وضع نمی‌توان روز خوشی برای فردای آن متصور شد. سخنور با اشاره به اینکه تالاب کانی برازان اولین سایت پرنده نگری ایران به دلیل تنوع پرندگان است و سالانه پذیرای تعداد زیادی از گونه‌های پرندگان است، می‌گوید: «متأسفانه آلودگی منابع تغذیه کننده، پساب کشاورزی و سموم (دو عنصر فاضلاب و نیترات) و فاضلاب روستاهای اطراف تالاب کانی برازان اولین سایت پرنده نگری کشور در شهرستان مهاباد را تهدید می‌کند.»

■ **سایت با مخزن فاضلاب**

رئیس اداره محیط‌زیست مهاباد با بیان اینکه نخستین سایت پرنده نگری ایران در منطقه آلودگی شدید است، ادامه می‌دهد: «فرهنگ‌سازی در خصوص کاهش استفاده از سموم و کودهای شیمیایی با استفاده از کشاورزی پایدار در اراضی لابلدست تالاب کانی برازان می‌تواند در کاهش آلودگی این تالاب نقش مهمی داشته‌باشد.» سخنور از ایجاد لاگن‌های طبیعی و مصنوعی در تالاب کانی برازان مهاباد خبر داده و می‌گوید «دو لاگن طبیعی و مصنوعی (تالاب‌ها یا دریاچه‌های دست ساز کوچک) به مساحت یک هکتار و به عمق یک متر در تالاب بین‌المللی کانی برازان ایجاد شده که ایجاد لاگن‌ها برای بهبود کیفیت آب و احیای تالاب کانی برازان ضروری است و در کاهش آلاینده‌ها بسیار مؤثر خواهد بود.» وی با اشاره به اینکه در تالاب کانی برازان مهاباد در حدود ۶ هزار پرنده زیست می‌کنند، تأکید می‌کند: «گونه در خطر انقراض اردک سر سفید، اردک مرمری، اردک تاجدار، غاز خاکستری، اردک توک پهن، اردک سر خنایی، اردک کاج دار، قیولوش، خروس کولی و مواصلی و… در این تالاب محافظت می‌شوند تا از شکار آنها جلوگیری کرده و محیطی امن برای لانه‌گذاری این پرندگان در تالاب فراهم شود.» به هر حال سایت پرنده نگری با هدف گرد آوری اطلاعات دقیق از پرکنش پرندگان ایران، گردآوری مجموعه اطلاعات تصویری از پرندگان ایران و هم‌راه موقعیت مکانی و زمانی رکورد تصاویر، ایجاد چگونگی مهاجرت پرندگان در ایران در فصول مختلف راه‌اندازی شده و حالا انتظار می‌رود بنواند به عنوان یک منبع مناسب و معتبر در اختیار پرنده‌شناسان و علاقه‌مندان به پرنده‌نگری و طبیعت‌قرار گیرد، نه اینکه به مخزنی برای دفع فاضلاب‌ها تبدیل شود.

۸۸ در صد روستاییان اردبیل از نعمت گاز بر خور دار شدند

■ **اردبیل**

مدیر عامل شرکت گاز استان اردبیل از برخورداری ۸۸ در صد خانوارهای روستایی استان اردبیل از نعمت گاز طبیعی خبر داد. فیروز خدایی با اشاره به اینکه اکنون یک هزار و ۶۵ روستای استان از نعمت گاز طبیعی برخوردارند که بالغ بر ۸۸ درصد خانوارهای روستایی استان اردبیل را شامل می‌شود، گفت: پروژه گازسانی به روستاهای شورگل، کندی،کندی،بالاخان کندی، مراد علی کندی، شاپی کندی، حاج‌آقاکندی، قوطوربلاغ، هموار کندی، یانبلغ، اوچیلخ از توابع بخش جعفرآباد از توابع شهرستان بيله‌سوار از نعمت گاز طبیعی بهره‌مند شدند. وی افزود: پروژه گازسانی به این روستاها در قالب ۲۰ خانوار استثنائی گذازی و با اعتباری بالغ بر ۲۰ میلیارد ریال به بهره‌برداری رسید که بیش از ۲۵۰ خانوار روستایی تحت پوشش گاز طبیعی قرار گرفتند که با تلاش‌های انجام‌شده تا پایان سال ۹۷ حدود ۹۵ درصد از روستاهای بالای ۲۰ خانوار شهرستان بيله‌سوار گازدار خواهند شد.مدیر عامل شرکت گاز استان اردبیل ادامه داد: هم اکنون یک هزار و ۵۶ روستای استان از نعمت گاز طبیعی برخوردارند که ۶۶ روستا از این تعداد گازدار شده که بالغ بر ۸۸ درصد خانوارهای روستایی استان اردبیل را شامل می‌شود. خدایی از برنامه‌ریزی برای بهره‌مندی تمامی روستاهای بالای ۲۰ خانوار استان خبر داد و افزود: تلاش و جدیت بر این است تا بتوانیم در این حوزه کارهای جدی و اساسی را برداشته و زمینه‌بهرای بهره‌مندی هر چه بیشتر ساکنان مناطق روستایی استان از خدمات این شرکت را فراهم آوریم. فرماندار شهرستان بيله‌سوار نیز در این آئین اظهار کرد: تاکنون عملیات گازرسانی به ۸۹ روستای این شهرستان اجرایی شده‌و این در حالی است که تا سال ۹۲ تنها ۲۰ روستای شهرستان از نعمت گاز طبیعی برخوردار بودند.

کاهش تولید گیاهان دارویی در سیستان و بلوچستان

■ **سیستان و بلوچستان**
معاون فنی اداره کل مراعات و آبخیزداری سیستان و بلوچستان از کاهش تولید گیاهان دارویی در سیستان و بلوچستان در سال جاری خبر داد.

مسعود ریگی با اشاره به اینکه به دلیل خشکسالی در سیستان و بلوچستان، امسال شاهد کاهش رویش و تولید گیاهان دارویی بوده‌ایم گفت: در سال ۹۷ مجوز برداشت گیاهان دارویی از مراعات سیستان و بلوچستان داده‌نیم. مجوز وی با اشاره به کاهش قابل توجه بارش باران در سراسر استان افزود: میزان گیاه دارویی موجود در مراعات و عرصه‌های جنگلی سیستان و بلوچستان بسیار کم شده‌است و در بسیاری از مراعات تنها برای مصارف خانگی کفایت می‌کند.ریگی ادامه داد: تنها در بخش‌ها و مراعات مشخصی امکان صدور مجوز برداشت وجود دارد که پس از پرداخت بهره‌همالکانه دولت و اجرای عملیات احیا، اجازه برداشت و حمل به خارج از استان داده می‌شود. وی بیان کرد: ظرفیت تولید گیاهان دارویی در مراعات استان ۲۲۰ تن در سال‌های پرباران است که این تولید در حدود ۲۳ میلیارد ریال به ۶۶ هزار نفر روز اشتغال را به همراه داشته‌باشد. سیستان و بلوچستان یک رویشگاه بزرگ برای گیاهان دارویی است اما اقلیمی بسیار آسیب‌پذیر در مقابل خشکسالی دارد که این موضوع باعث کاهش برداشت گیاهان دارویی در سال جاری شده است.

دوشنبه ۳۱ اردیبهشت ۱۳۹۷ | ۵ رمضان ۱۴۳۹ | روزنامه جوان | شماره ۵۲۷۷ | ۸۸۴۹۸۴۱

ایپراد

سروش شهرستان ۹۸۴۹۸۴۱

هویت تاریخی قم زیر بناهای نوین گم می‌شود

■ **گذر از بک**

سید احمد هاشمی

یکی از مهم‌ترین منابع عینی برای شناخت اقلیم قم، سوای تاریخ‌نگاری و سفرنامه‌ها و خاطرات شاه‌های، عسک تاریخی و بسیار مهمی است که در سال ۱۳۱۲ توسط یژوهشگری به نام‌اشمیت از فراز شهر قم و با هواپیمای گتفا شده است. در این تصویر به خوبی مشخص است که اطراف قم با باغ‌های گسترده احاطه شده است و شهر قم در نورما، یک شهر بسیار سرسبز و آباد است. با این حال امروز استان قم به‌عنوان یک استان گرم و خشک شناخته می‌شود؛ از تخریب ویز و بین رفتن بسیاری از باغات و یافت‌های تاریخی قم خبر داد. استانی که روزی معماری خاص بناهایش زیبایی خاصی به آن داده بود و هویت

ایین شهر مذهبی را تعریف می‌کرد. اما حالا اکثر مردم، با دیدن ساختمان‌های خشک‌و‌بی‌روح این شهر فکرمی‌کنند قم به خاطر آب‌شورش شهر خشکی است و هیچ محصولی در آن کشت نمی‌شود. اما جالب است بدانیم از همین باغات باقیمانده هم سالی ۳ هزار تن پسته و بیش از ۳۰ هزار تن افار پر داشت می‌شود. چندی پیش دبیر کمیسیون هنر و معماری شورای انقلاب فرهنگی از تخریب ویز و بین رفتن بسیاری از باغات و یافت‌های تاریخی قم خبر داد. اتفاقی که خبر بدی برای قمی‌ها است و روزگار بدی را برای آنها رقم خواهد زد.

هویت قم، هویت سرسبزی است و این هویت سرسبز باید دوباره به شهر بازگردد، قم از گذشته به شکل دست‌ساز ناری یک کمربندسبز عمیق بوده است که این مسئله می‌تواند با همین ظرفیت‌ها نیز احیا شود. اگر مردم و مسئولان قم این هویت را باور داشته باشند قطعاً برای برگرداندن قم به ۸۴ سال پیش تلاش بیشتری خواهند کرد. جالب است بدانیم بسیاری از باغات و باغچه‌ها تاریخی و آثار فرهنگی قم، بیانگر هویت این شهر و حتی ایران است که با حذف و از میان رفتن آنها، در اصل هویت‌ها فراموش می‌شوند. کفایت‌سری به کوچ و خیابان‌های قم بزریم

تا به وضوح مشاهده کنیم که به دلیل ساخت و سازها و بالا رفتن بناهایی که جز آهن و سنگ و سیمان چیز دیگری نیستند، گذشته قم به دست فراموشی سپرده شده است. بافت امروز شهری، قم را به سمتی می‌برد که بویی از گذشته وجود ندارد. در همین رابطه دبیر کمیسیون هنر و معماری شورای انقلاب فرهنگی معتقد است: «برای معرفی قم باید با شاخصه‌ها و رویکرد مردم‌شناسی، قم‌شناسی، مؤلفه‌های هویتی، نظر به‌های روان‌شناختی، هویت شهری و مسائل قم به عنوان شهری اسلامی و ایرانی با تاریخ ۷ رخ‌ز ساله آشنا باشیم.» دکتر محمد خبری

جوان

روزنامه جوان | شماره ۵۲۷۷

سروش شهرستان ۹۸۴۹۸۴۱

هویت تاریخی قم زیر بناهای نوین گم می‌شود

جهت هماهنگ‌سازی نهادهای فعال و بهره‌بردار و مسئول در توسعه شهری است که بتوانند در آینده بانگاهی جامع در حوزه‌های محیط‌زیست و اقلیم و مباحث فرهنگی و… شهری در تراز و جایگاه قم بسازند.» وی معتقد است برای پاسخگویی مناسب به بحران‌ها باید از پیشتر زمینه‌های حل آن را فراهم کنیم زیرا وقتی بحرانی به وقوع پیوست دیگر به این راحتی نمی‌توان آن را حل کرده‌ان هم اگر شهر برای چنین روز‌هایی آمادگی نداشته باشد قطعاً مشکلات وسیع‌تر خواهد بود.

■ **هویت فرهنگی در معماری نوین گم شده**

قم شهری فرهنگی، دینی و تاریخی با هویتی چند هزار ساله است که باید بیش از گذشته از نظر فرهنگی بدان توجه داشت تا در کنار رشد و توسعه جغرافیایی بتواند هویت خود را باز یابد و گرنه میدل به شهری در هم تنیده با هویتی مجهول می‌شود که گویی هیچکس دیگری را نمی‌شناسد. دبیر کمیسیون هنر و معماری شورای انقلاب فرهنگی می‌گوید: «در خصوص هویت مکانی نظریات زیادی وجود دارد که از تباط مکانی با هویت شخصی افراد را تبیین می‌کنند این نظریات می‌گویند هویت مکانی وجود دارد که از تباط است از این رو باید هویت مکانی خود را به‌خوبی بشناسیم.» خبری یادآور می‌شود: «هویت مکانی، هویت فردی و اجتماعی را می‌سازد در حالی که امروز در معماری و سبک زندگی این هویت فرهنگی نادیده گرفته شده است.» وی ادامه می‌دهد: «در گذشته ارتباط‌های زیبایی میان بازار و مساجد و باغات و مدارس علوم دینی و مسکونی و نیمچه‌ها و روز خانه‌ها و خیابان‌ها وجود داشت که بیانگر هویت ما بوده است. در آن زمان رویکرد عشایری و روستایی شهری مشخص بود و هویت اجتماعی مجبوهلی وجود نداشت.»

عسک‌های قدیمی قم حکایتی دیگر از این شهر دارند. مثلاً با توجه به عسک‌هایی که از رودخانه موجود در صورت‌سوادست مشخص می‌شود که قم‌آبی معضل جدی این شهر بوده‌است ولی نگاهی دقیق به این عسک بیانگر این موضوع است که این فضای سبز گسترده که در کتب تاریخ به‌عنوان کودبی در دل کویر شهرت یافته، دست‌ساز انسان است. اما امروز شاهد ناگه‌آمدی فزاینده حفظ منابع زیستی و فضای سبز هستیم، زیرا بسیاری از ملاحظت قانونی و اجیرهای عمومی از جمله رشد جمعیت و ترافیک و باقی قوانین دست و پاگیر باعث شده تا نوع ساخت و سازهای توسعه‌شهری بر ضد توسعه فضای سبز و زیست‌گیاهی قم تمام‌شود.

بازار بزرگ صنایع دستی قاننات احداث می‌شود

■ **خراسان جنوبی**

افزود: بازار بزرگ صنایع دستی در شهر خضری دشت بیاض به دلیل قرار گرفتن در مسیر جاده اصلی و ازدیاد مسافران و گردشگران در این مکان فرصتی مناسب برای ارائه و فروش محصولات صنایع دستی که هم در شهرستان قاننات خیر داد. شهر عباسی گفت: با عنایت به وجود هنرمندان و صنعتگران در رشته‌های مختلف صنایع دستی در شهرستان مانند جاجیم بافی، ماشته بافی، سفال و سرامیک و… و پایین بودن آمار فروش محصولات به دلیل نبود مکان مناسب، این بازار بزرگ راه‌اندازی می‌شود. وی

اما و اگرهای شناکردن در آب‌های سواحل

آلودگی ۱۵۰شناگاه در سواحل شمال و جنوب

که قبلاًآدماهای در خصوص ساماندهی و نصب پرچم در شناگاه‌ها و ضوابط محیط‌زیستی مقابله با آلودگی‌ها در استان‌های جنوبی انجام گیرد، است لذا گام دوم اجرایی این برنامه‌ها در سواحل جنوبی است.» الماسی با اشاره به اجرای این دو اصل در مناطق جنوبی می‌افزاید: «در حال حاضر هرمزگان دارای ۳۰ شناگاه است که ۱۱ واحد آن پایش شد. در خوزستان نیز از ۳۵ شناگاه هشت واحد و در بوشهر از ۳۷ شناگاه ۱۲ واحد پایش شده‌است.» وی ادامه می‌دهد: «این پایش‌ها نشان داد که بسیاری از شناگاه‌ها مشکلات زیادی دارند، برخی از آنها در مصب رودخانه قرار گرفته‌اند و انواع آلودگی از جمله پساب‌ها و فاضلاب‌ها به‌راحتی وارد آن می‌شود، برخی ضعف زیرساختی و برخی نیز ضعف مدیریتی دارند؛ همچنین شاهد دفن کردن حجم زیادی زباله – آن هم به صورت غیربهداشتی – در سواحل و نزدیک شناگاه هستیم.»

مخبر

فراخوان پروژه‌های اقتصادی به صورت هفتگی در مشهد اعلام می‌شود

■ **خراسان رضوی**

معاون اقتصادی شهرداری مشهد مقدس از اعلام فراخوان هفتگی پروژه‌های اقتصادی و سرما به‌گذاری به منظور رونق اقتصادی شهر مشهد و افزایش ماندگاری زوار و گردشگران خبر داد. رضا خواجه‌نابینا با اشاره به اینکه اگر بتوانیم تنها یک روز ماندگاری زائر را در مشهد افزایش دهیم این مهم باعث ایجاد ۲۰۰ هزار شغل جدید می‌شود. گفت: ۲۰ میلیون زائر و مجاور شهر مشهد نیازهای زیادی دارند که ما می‌توانیم با برنامه‌ریزی درست، به این نیازها پاسخ دهیم. وی با بیان سؤالاتی از قبیل چرا شهربازی پارک ملت در مزایده‌ای با سه برابر قیمت سال قبل، واگذار می‌شود؟ چرا خیابان غذا در ایام عید نوروز با استقبال ۱۱۰ هزار نفر از شهروندان مواجه می‌شود در صورتی که در نوروز سال قبل برای نمایشگاه «مشهد دوست داشتنی» تنها ۶ هزار بلیت فروخته شده بود، افزود: این استقبال مردمی نشان‌دهنده آن است که نیاز در شهر مشهد وجود داشته و مردم حساسیت برای موضوعات موردعلاقه خود هزینه پرداخت کنند. اما این ما هستیم که باید بسته‌های جدید ارائه نماییم. خواجه‌نابینا با اشاره به اینکه شاید دیگر تنها تعریف پروژه‌های تجاری به روش سابق پاسخگوی نیازهای مردم نباشد، ادامه داد: تعریف پروژه‌ها باید در حوزه‌هایی باشد که مردم تقاضا دارند که این مهم نیز بر عهده ما فعالان اقتصادی است. وقتی ۳۰ رستوران مشهد در ۵ سال اخیر نسبت به راه‌اندازی شعب دیگر اقدام کرده‌اند این امر نشان‌دهنده ظرفیت موجود و نیاز بازار در این حوزه است. وی با اشاره به اینکه اکنون ظرفیت پهنای بلد در مشهد برابر شده است و هنوز تقاضا در این زمینه وجود دارد که می‌توان برای آن برنامه‌ریزی کرد، گفت: این روزها توجه به نیاز واقعی مردم بسیار مهم است. مردم برای کیفیت خدمات قائل هستند. در روزهای رکود فعلی مناصه یک هزار و ۴۰۰ میلیارد تومانی زباله‌سوز بزرگ‌راه شده است که تاکنون ۱۵ شرکت بزرگ ملی و بین‌المللی برای این پروژه اعلام‌آمدگی کرده‌اند. خواجه‌نابینا با اشاره به آمادگی برای واگذاری خطوط حمل و نقلی، ادامه داد: آمادگی داریم از هراپدای که باعث افزایش ماندگاری زائر در مشهد شود، حمایت کنیم.

آزادراه بر خطر ساوه–همدان ایمن‌سازی می‌شود

■ **مرکزی**

مدیرکل راه و شهرسازی استان مرکزی از قرار گرفتن ایمن‌سازی آزاد راه ساوه–همدان در دستور کار کمیسیون ایمنی استان مرکزی خبر داد. مجید شازلی با اشاره به برگزاری نخستین نشست کمیسیون ایمنی استان مرکزی در سال ۹۷ گفت: آمار تصادفات سال ۹۶ نسبت به سال ۹۵ استان مرکزی کاهش نشان می‌دهد. وی با اشاره به اینکه طی بررسی‌ها و تحلیل‌های صورت‌گرفته مشخص شده‌است که از آمار تلفات خودروهای سنگین و نیمه‌سنگین و موتورسیکلت در استان کاسته شده‌است. افزود: این در حالی است که آمار تصادفات خودروهای سواری افزایش یافته و بر این اساس بررسی تحلیلی امر تلفات این نوع خودروها در ۵ سال گذشته با تأکید بر نوع خودروی پراید در دستور کار این کمیسیون قرار گرفته‌است. شازلی ادامه داد: ایمن‌سازی محور‌ها به ویژه محورهای پر تصادف همچون آزادراه ساوه، همدان نیز یکی دیگر از موارد مهمی است که در این جلسه و جلسات گذشته مورد بحث و بررسی قرار گرفته و امیدواریم با اقداماتی که در این باره صورت خواهد پذیرفت، تلفات این محور را کاهش دهیم. مدیرکل راه و شهرسازی استان مرکزی عنوان کرد: جلسات کمیسیون ایمنی استان مرکزی به سبب تشریک مساعی همه دستگاه‌های عضو جمله استانداری، اداره کل راهداری و حمل و نقل جاده‌ای، اداره کل پزشکی قانونی، مدیریت بحران، پلیس راه، پلیس راهور، شهرداری و غیره هر ماه در استانداری تشکیل می‌شود و درباره هر‌فهری ایمنی و کاهش تصادفات و تلفات ناشی از آنها، راهکارها بررسی و تا حد امکان اجرایی می‌گردد.

گذری پر استازان‌ها

■ **هرمزگان**: مدیرکل راهداری و حمل‌ونقل جاده‌ای هرمزگان از دریافت رتبه نخست بندرعباس در راستای ورود کالاهای ترانزیتی به کشور خبر داد. در یوش باقرچان گفت: بندر شهید رجایی با کسب ۳۶ درصد از مجموع ترانزیت کالاهای ورودی، مهم‌ترین و فعال‌ترین مرکز ترانزیتی در کشور است. وی با بیان اینکه در این مدت ۳ میلیون ۲۴۸ هزار تن کالا از بندرعباس به دیگر مرزهای کشور ترانزیت شده‌است، ادامه داد: بیشترین کالاهای ترانزیتی مواد سوختی، انواع ترکیبات شیمیایی، کالاهای ساختمانی، لوازم خانگی و انواع پنجه است. کردور هرمزگان گذر می‌کند. قاره آسیا را به اروپا متصل و نیازهای مواد اولیه کشورهای آسیای مرکزی و اروپا را فراهم می‌کند. ■ **آذربایجان شرقی**: رئیس امور موزه‌های آذربایجان شرقی از برگزاری نشست تخصصی، حفاظت و مرمت اسکلت‌های سایت موزه عصر آهن، هم‌زمان با هفته میراث فرهنگی، خبر داد. مهدی بزاز دستفروش گفت: محوطه باستانی عصر آهن در شمال غربی بنای مسجد کبود تبریز قرار دارد. این محوطه باستانی در سال ۱۳۷۶ به صورت اتفاقی و در جریان عملیات خاکبرداری جهت احداث مجتمعی تجاری کشف شده‌است. این محوطه باستانی که در زیر چندین متر رسوبات و لایه‌های زمین شناسی قرار گرفته گورستانی متعلق به عصر آهن و هزاره اول قبل از میلاد است.

■ **بوشهر**: با اجرای طرح سایه‌بان مصرف آب در بخش کشاورزی ۳۰ درصد بوشهر صرفه‌جویی می‌شود. معاون بهبود تولیدات گیاهی جهاد کشاورزی استان در این باره گفت: در شرایط حساس کم‌آبی ناگزیر به کاهش سطح محصولات زراعی و آبی هستیم و توسعه کشت همه محصولات باید متوقف شود. خسرو عمرانی بر ضرورت تبدیل محصولات سبزی و صیفی از فضای باز به درون گلخانه‌ها و حذف محصولات آب بر از خرچه تولید تأکید کرد و افزود: تعیین تکلیف چاه‌های غیر مجاز، تجهیز چاه‌ها به دستگاه‌های ججمی هوشمند، تدوین الگوی کشت در دشت‌های کشاورزی، تغییر سیستم‌های آبیاری سنتی به نوین، جایگزینی محصولات آب‌پس با محصولات کم‌آب، اجرای عملیات آبخیزداری و آبخوان‌داری در دشت‌های استان ضروری است.